71
9. ágúst

Reglugjörð

fyrir Strandasýslu um refaeyðingar og tófueldi.

I. kafli
um eyðingu refa.

1. gr.

Fyrir hvert gren sem finst og yrðlingar eru í þegar skotmaður kemur á það, getur hreppsnefnd, ef henni þykir við eiga, greitt alt að 4.00 kr. í fundarlaun, og hæfilega þóknun ber henni að greiða fyrir að tilkynna hreppsnefnd eða ráðnum skotmanni að grenið sje fundið.

Heimilt er og hreppsnefnd að ráða menn til grenjaleita, þyki henni ástæða til, og að launa þeim af sveitarsjóði fyrir leitina. Skotmaður skal ávalt vera með í slíkri leit, ef unt er.

2. gr.

Hreppsnefndir skulu ráða hæfa skotmenn, hver í sínum hreppi, og skal í hvert sinn er gren finst tafarlaust tilkynna það hreppsnefnd eða þeim skotmanni, sem ráðinn hefir verið fyrir það svæði, er grenið finst á.

3. gr.

Hreppsnefnd semur um kaup við skotmenn og skulu þeir ráða sjer hæfan vökumann á hvert gren, enda eigi þeir heimtingu á aðstoð hreppsnefndar til þess.

Fyrir fyrra dýrið er skotmaður vinnur á greni, fær hann sjerstaklega 5.00 kr., en 10.00 kr. fyrir það síðara. 50 aurar greiðist fyrir hvern yrðling, sem drepinn er á greni, þeim er vinnur.

Alla yrðlinga, sem skotmaðui nær á greni á hann, og er honum heimilt að selja þá tófueldismönnum, eða ala þá sjálfur samkvæmt fyrirmælum reglugjörðar þessarar.

Náist yrðlingar á grenjum, sem skotmaður er frágenginn, eða á víðavangi, skulu þeir vera eign þess er nær þeim, og honum heimilt að fara með þá á sama hátt.

Til sannindamerkis skal afhenda hlutaðeigandi hreppsnefnd skottin af tófum og yrðlingnm, er unnist hafa á greni, sem hún þá eyðileggur.

Skotmaður á enga heimtingu á kaupi eða verðlaunum, nema hann hafi farið á grenið að tilhlutun hlutaðeigandi hreppsnefndar.

4. gr.

Ekki skal gjalda skotmanni kaup fyrir að liggja á greni lengur en þrjá sólarhringa. Yfirgefi hann grenið innan þess tíma, án gildra orsaka, fyrirgerir hann daglaunum sínum, nema hann hafi unnið bæði dýrin. Þó skotmaður liggi á greni eftir að dýrin eru unnin til að ná yrðlingum, greiðast honum engin daglaun. Áður en skotmaður yfirgefur gren, skal hann eitra rækilega fyrir þá yrðlinga, sem lifandi kunna að vera í greninu. Vanræki hann það, fyrirgerir hann daglaunum sínum og verðlaunum. Hreppsnefnd sjer skotmanni fyrir eitri í þessum tilgangi.

5. gr.

Bannað er að rjúfa gren eða spilla þeim á annan hátt.

6. gr.

Fyrir að vinna bitvarg er heimilt að borga alt að 50.00 kr. verðlaunum úr sýslusjóði, eftir meðmælum frá hreppsnefnd í hreppi þeim, sem dýrið er unnið í, enda hafi skot maður skilað henni skottinu.

7. gr.

Hreppsnefnd annast um eitrun fyrir refi í hreppnum eftir því sem hún álítur þörf á.

8. gr.

Andvirði eiturs þess, er hreppsnefndir nota til refeyðinga, skal þeim endurgoldið úr sýslusjóði eftir reikningi. Að öðru leyti greiðist eitrunarkostnaður úr hreppssjóði.

II. kafli

um tófueldi.

9. gr.

Hver sem óskar að ala upp yrðlinga til þess að nota skinn þeirra sem verslunarvöru, verður að fá leyfi til þess hjá sýslumanni, á hverju ári ekki síðar en á manntalsþingum. Fyrir leyfið greiðast 5.00 kr., er renna í sýslusjóð. Fyrstu leyfisbeiðni skal fylgja úttektargjörð sú, er getur um í 10. grein.

10. gr.

Yrðlingaeldi skal bannað, nema í eyjum, er liggja nægilega langt frá landi, og í húsum með steinlímdum eða járnvörðum veggjum að innan, steinlögðu gólfi og öruggum umbúnaði um glugga og dyr.

Skal hlutaðeigandi hreppstjóri með lögskipuðum úttektarmanni taka hús þessi út og meta hvort fulltryggilega sje frá þeim gengið. Sje þeim í nokkru áfátt að þeirra dómi, og bæti eigandi það eigi þegar, skal hreppstjóri þegar í stað kæra það fyrir sýslumanni.

Úttektir þessar borgar tófueldismaður, eins og venja er til um aðrar úttektir.

11. gr.

Þeir, sem ala tófur í eyjum skulu jafnt sem aðrir skyldir til að hafa hús, útbúin samkvæmt 10. gr. til að ala í yrðlinga sína þar til þeir eru fluttir í eyjarnar.

Yrðlingar, sem lifandi kunna að vera í eyjum eftir 14. febrúar, skulu rjettdræpir af hverjum sem er. Sannist það að tófur sjeu lifandi í eyjum eftir 15. mars, er tófueldismaður sekur um 50.00 kr. til 200.00 kr. eftir málavöxtum.

12. gr.

Tófueldismaður skal árlega setja hreppstjóra örugt veð eða ábyrgð fyrir yrðlingaeldinu, er hann eða sýslumaður tekur gilda, og nemi 15.00 kr. fyrir hvern yrðling.

71 9. ágúst

13. gr.

Hreppstjóri hefir eftirlit með tófueldi í sínum hreppi. Skal hann á hverju sumri, hið fyrsta, eftir að tófur eru komnar á eldi, fara til og telja yrðlingana hjá hverjum tófueldismanni, og líta um leið eftir að tófueldishúsum sje vel við haldið. Þegar tófudrápi er lokið, skal hreppstjóri gera aðra skoðun; leggur þá tófueldismaður fram refabelgina til talningar. Vanti nokkuð í töluna frá því um vorið, tilkynni hreppstjóri það þegar sýslumanni. Sektast tófueldismaður fyrir hvern yrðling sem ávantar, svo sem hann hefði sloppið, nema sannað sje, að svo hafi ekki verið. Undanþegnir þessum sektum eru þeir, sem alið hafa tófurnar í eyjum, ef þeir sanna með gildum vottum, að enginn yrðlingur hafi sloppið — af þeim, er þeir tóku til eldis — áður en þeir voru fluttir til eyja. Nú kemur hafís eða lagís, þannig að leggur milli lands og eyja, áður en tófudráp hefir fram farið, og er þá sama sönnunarskylda og sektarákvæði á þeim tófueldismönnum, sem í eyjum ala, eins og þeim, er tófur ala í húsum, nema sannað sje að tófur þær, sem á kann að vanta, hafi verið dauðar eða horfnar áður ís kæmi.

Eftirlitsferðir hreppstjóra borgist honum frá tófueldismönnum, með 6 krónum fyrir hverja ferð.

14. gr.

Fyrir hvern yrðling, sem sannast að sleppi frá tófueldismanni, greiði hann 50 krónur í sekt. Sama gildir um hvern yrðling, er sleppur í flutningum frá grenjum til tófueldishúsa. Er aðgangurinn með sektina að eiganda yrðlingsins, eða umboðsmanni hans, sem yrðlinginn hefir í vörslum.

15. gr.

Hafi hreppstjóri tófueldi með höndum, eða sje nákominn tófueldismanni í sínum hreppi, skipar sýslumaður annan mann í hans stað, til að hafa á hendi eftirlit með tófueldi í hreppnum.

16. gr.

Brot gegn reglugjörð þessari varða sektum frá 10—200 kr., nema þar sem öðruvísi er ákveðið hjer á undan. Allar sektir renna að hálfu til uppljóstrarmanns og að hálfu í sveitarsjóð þess hrepps, þar sem brotið er framið.

Með mál, sem rísa út af brotum á reglugjörð þessari, skal farið sem opinber lögreglumál.

17. gr.

Með reglugjörð þessari er úr gildi numinn 1. og 2. kafli reglugjörðar fyrir Strandasýslu um refaeyðingar, notkun upprekstrarlands, fjallskil, rjettahöld o. fl. frá 15. des. 1914.

Reglugjörð þessi, sem sýslunefnd Strandasýslu hefir samið og samþykt samkvæmt 71. gr. sveitarstjórnarlaganna, sbr. lög nr. 48, 28. nóvember 1919, staðfestist hjermeð til að öðlast gildi 1. september 1920.

Atvinnu- og samgöngumáladeild stjórnarráðsins, 9. ágúst 1920.

Pjetur Jónsson.

Oddur Hermannsson.